

10 grep til et sterkere samarbeid med sivilsamfunnet

Dette materialet henvender seg til lokalpolitikere som ønsker å være politikktutviklende i arbeidet med å styrke samarbeidet mellom kommunen og sivilsamfunnet. De ti punktene er formulert som inspirasjonsgrep som kan brukes som utgangspunkt for politiske drøftinger, prioriteringer og beslutninger. Punktene er ikke en ferdig modell eller en sjekklister, men et forslag til sentrale oppmerksomhetspunkter i utviklingen av et mer systematisk og langsiktig samspill mellom kommune, innbyggere og sivilsamfunn. Grepene kan brukes samlet eller enkeltvis – avhengig av lokale behov, politiske ambisjoner og den organisatoriske konteksten.

- 1. Skap et felles språk:** Vi tror ofte at vi snakker om det samme – men det gjør vi sjelden. Sivilsamfunnet er komplekst og mangfoldig. Vi legger ofte ulike ting i hva vi mener når vi snakker om samarbeid, og vi har ikke nødvendigvis den samme forståelsen av hvilke muligheter og barrierer som finnes. Den første oppgaven er derfor å bli enige om ord, begreper og forståelser, slik at vi vet hva vi snakker om
- 2. Utarbeid en lokal sivilsamfunnsstrategi:** Sett ambisiøse og konkrete mål for hva dere ønsker å oppnå sammen med sivilsamfunnet, og hvilke ressurser som skal brukes for å utvikle og opprettholde samarbeidet. Flere kommuner er allerede i gang, og erfaringene er særlig gode der strategien oversettes til de ulike velferdsområdenes ulike logikker og muligheter. Hvis dere er modige, inviterer dere aktører fra sivilsamfunnet til å være medskapere i strategiarbeidet. Følg opp strategien gjennom løpende dialog med administrasjonen og sentrale aktører i sivilsamfunnet. Etterspør både tall og fortellinger som kan gi mer innholdsrike samtaler.
- 3. Tenk sivilsamfunnet inn i byrådsbeslutninger:** Se for dere at hver sak til kommunestyret inneholder et avsnitt om sivilsamfunnets rolle og sammenhengen til foreningsbasert innsats. Be administrasjonen tydeliggjøre samarbeidet, slik at dere som politikere får anledning til å drøfte potensialet i samarbeidet og kan sette politisk retning for arbeidet.
- 4. Opprett et §17.4-utvalg eller en følgegruppe,** som kan gi råd til kommunestyret, der man fra begge sider møtes og drøfter:
 - Hva er de største utfordringene akkurat nå?
 - Hvor kan vi finne løsninger sammen?
 - Hva bør vi handle på – og hvem kan gjøre hva?
- 5. Dra på en “virkelighetstur” eller studietur:** Møt menneskene det faktisk handler om – de frivillige, innbyggerne og de ansatte. Hva fungerer, og hva er utfordringene for de frivillige på et værested, for besøksvennen eller for en trener i et idrettslag? Få også øye på at det å være frivillig er en del av det gode liv – noe som også kan brukes aktivt i kommunens arbeid (faktisk lever man opptil fem år lenger dersom man er frivillig). Snakk også med ledelsen i sivilsamfunnsorganisasjonene om de strategiske mulighetene i samarbeidet som dere sammen kan realisere.

10 grep til et sterkere samarbeid med sivilsamfunnet

6. **Prioriter faste møtearenaer og styringsstrukturer:** Ta ansvar for å fasilitere en samtale på tvers av sivilsamfunnet. Hold ikke bare møter med enkeltorganisasjoner, men etabler møtearenaer og styringsstrukturer der kommunen og flere sivilsamfunnsaktører møtes på tvers og skaper verdi sammen rundt de store samfunnsutfordringene. Her kan dere også diskutere hvordan felles ressurser best kan tas i bruk på tvers.
7. **Gå i dialog med innbyggerne:** Be administrasjonen legge frem en plan for hvordan kommunen kan arbeide med åpent demokrati, dialog med sivilsamfunnet og borgerinvolverende prosesser. Insister på at det skal være reell involvering – ikke pseudoprosesser. Prioriter også selv å delta i dialogene med innbyggerne. Finn ut hvem som kan bidra til at dere kan være ambisiøse i arbeidet med borgerinvolvering, og hent inspirasjon fra kommuner som allerede er godt i gang.
8. **Vær en åpen kommune:** Gjør lokaler tilgjengelige, del kunnskap og spill hverandre gode. Tenk nytt om hva det vil si å være åpen: Er døren låst? Er det noen som griper engasjementet? Er dere generøse med ressursene deres? Husk at dere er til for alle kommunens innbyggere – ikke bare dem som utgjør målgruppen for den enkelte tjeneste eller avdeling. Det finnes mange gode eksempler på hvordan kommuner kan være mer åpne.
9. **Se på byråkratiet:** Hvor enkelt er det å søke om §18-midler og andre tilskuddsordninger? Hvor lett er det å finne frem til de rette personene i kommunen å samarbeide med? Er arbeidet forankret på et strategisk nivå? Allerede i dag settes det av økonomiske ressurser og tid til samarbeid – men kan det gjøres enklere, og er det tilstrekkelig oppmerksomhet på langsiktig samarbeid fremfor kortvarige prosjekter?
10. **Vær modige:** For å lykkes kreves tydelig politisk rammesetting og organisatorisk prioritering – og mye mot til å være nysgjerrige og utforskende på hva samarbeidet kan bidra med, og hvordan det kan styrkes. Det krever at begge sektorer øver på å gjøre det i praksis – og lærer underveis av erfaringene. Samtidig må man erkjenne at dette ikke er gjort med ett vedtak i kommunestyret. Et tettere samspill med sivilsamfunnet krever både en kulturendring og en ny forståelse av kjerneoppgaven i kommunens administrasjon. Her trengs politikere som over tid holder oppmerksomheten på at dette faktisk blir gjennomført.

Du er alltid velkommen til å kontakte oss dersom du vil høre mer.

- Dorte Bukdahl, Mobilize Strategy Consulting, dbu@mobilize-nordic.com, tlf: 25324614
- Maj Morgenstjerne, Substans-konsulenthus, maj@substans-konsulenthus.dk, tlf: 20706658